

TÁRSULATI ÜGYEK

A Magyarhoni Földtani Társulat 1968. évi Rendes Közgyűlése

Technika Háza, 1968. március 13., 17 óra

Napirend: 1. N e m e c z Ernő: Elnöki megnyitó*

2. Megemlékezések:**

Scheffer Viktorról (Csiky Gábor)
Scherf Emilről (Székyné Fux Vilma)
Andreánszky Gáborról (Pálfalvy István)
Gedeon Tihamérről (Bidló Gábor)

3. Kriván Pál: Főtitkári beszámoló

Tisztelt Elnök Úr!

Tisztelt Közgyűlés!

Kedves Vendégeink!

A jelen alkalom, midőn a Társulat titkárságán a 15. szolgálati évemet most lezárom, a személyi emlékeken túl a társulati életben is fordulót jelent. Ez évben érte el fennállásának 120. évét a reánk bízott Társulat, úgy gondolom tehát, szenteljünk néhány pillanatot e fordulóra — több okból is.

Az első talán onnan adódik, hogy tiszteleti tagunk V e n d l Aladár „csak” 100 évet irt meg a Társulat történetéből. Azóta éppen 20 év telt el, ami áttekintést kívánna. 1948–1968 húsz esztendeje helyett azonban úgy tűnik, szebb lenne a negyedszázados történetpótlás. A 125. évfordulót kívánnunk azonban a fejlődés magunk mögött hagyott útjelző kövei nem engedik. Annál kevésbé, mivel az 1948-as dátum nemcsak egy abbahagyott történetírás dátumát jelenti, hanem a társulati élet reneszánszának kezdetét is a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége kebelén belül.

Engedje meg tehát a t. Közgyűlés, hogy ezúttal ne várjuk meg a negyedszázados fordulót a visszapillantásra — hanem most, húsz év múltán tekintsünk vissza a centenáriumi, úgy, hogy az alapítás 120. évfordulóján, e Közgyűlésen csak azt a kiemelt húsz esztendő értékeljük, amit Társulatunk itt, a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetségében töltött; melynek a társulati vezetés centenáriumi helyes irányzatválasztása folytán, alapítása óta tagjai lettünk.

Köszöntsük tehát a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetségét fennállásának 20. évfordulója alkalmából, egy visszaemlékezéssel kezdve meg az ünneplést, amely a MTE SZ 1968. évi rendkívüli közgyűlésére — a benne tömörült társulatok részéről — eredményjelző szép csokorba fog kötődni.

Köszöntsük a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetségét Szurovy Géza, a Társulat 1948-as főtitkárnak szavaival, a csatlakozást bejelentő felszólalás felidézésével:

„Tisztelt alakuló Közgyűlés, tisztelt Elnökség! Az ezidén fennállásának 100-ik évfordulóját ünneplő Magyarhoni Földtani Társulat a szabadságharc évében történt megalakulása óta mindenkor összekötője volt az ország jólétét szolgáló gyakorlati és elméleti kutatásoknak. Ebben a szemlemben továbbra is készségesen működik együtt mindazokkal a szervezetekkel, melyek a népi demokrácia erősítésére hivatottak. A Magyarhoni Földtani Társulat Elnöksége és Választmánya a tagság nevében c s a t l a k o z á s t jelenti be a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetségéhez, amelynek szervezetétől tudományos és gyakorlati működésének biztosítását és fokozását, nemzetközileg elismert folyóiratának és kiadványainak fenn tartását és kiadásának biztosítását várja.

* N e m e c z Ernő elnöki megnyitója a füzet elején található.

** A megemlékezések a Földtani Kézilap következő füzetében jelennek meg.

Minden erőnkkel azon leszünk, hogy az új Szövetségen belül a földtani és bányászati kutatás szerzett és céltudatos folytatásával hozzájáruljunk az ország ásványi nyersanyagszükségletének biztosításához és ezen keresztül mi is megtegyük a magunkét a szocializmushoz vezető út kiépítésén hazánk és népünk javára." (Földtani Közlöny 78. köt. 218. o.)

Tisztelet Közgyűlés! E csatlakozásban hiánytalanul benne van a szövetségalkotás minden feltétele: a segítőkérő várakozás, a szívesen vállalt, támaszkodó kötelezettség — s mindez az ország felvirágzása szolgálatában, jövője munkálásában, a múlt eredményeinek, a nagy hagyományoknak megbecsülésével és kiemelésével.

A csatlakozás mondatjai vezetnek át jelenünkbe. S hogy valóban átvezetést tartalmaznak-e Szurovy Géza csatlakozást bejelentő szavai — nézzük előbb a jelent. Változott-e működésünk lényege, tervezésünk szellemisége 1948 óta? Ehhez, visszatekintő értékelésünk kezdetén előbb a közvetlen múltat: az 1957. évi teljesítményt, s a közvetlen jövőt, terveinket kell vizsgálat alá venni. Mindezt a MTESZ keretein, makroközmoszán belül.

Tisztelet Közgyűlés! A Magyarhoni Földtani Társulat Elnöksége és Választmányja az 1967. évi munkaterv irányelveit és nyomában alakított munkatervének megvalósulását átnevezte megállapította, hogy

1. Az 1967. évi működési terv indulási módosítása jól készítette elő, megfelelően beható elemzésnek vetette alá a gazdasági fejlődés új útjait a Társulat munkaterületén (Gazdaságföldtani Szakosztály alakulása Budapesten, Gazdaságföldtani Szakcsoport alakulása Miskolcon, elnökségi munkabizottság létrehozása a „Bányaföldtani szolgálat helyzetének elemzése az új gazdasági mechanizmus körülményei között” c. témára, stb.);

2. az 1967. év második felében — az első felév tapasztalatait leszűrve — megszűnt a működési zsúfoltság. A központi ülések kiemelése a szakosztályi működések egyenletes háttére elé a változatos, a szakosztályokban művelő társaságokot kellő és kívánt kiemelkedést hozta magával a szakosztályok közötti vagy egyesületek közötti koordinációk megszervezésével (Budapest mérnökgeológiai problémái c. ankét az Építőipari Tudományos Egyesülettel s a Magyar Urbanisztikai Társasággal közös rendezésben, stb.);

3. kellő előkészületet tett az 1968. évi XXIII. Nemzetközi Geológiai Kongresszusra (Prága) való részvételre és tanulmányúti fogadására. Jó együttműködést alakított ki a Magyar Tudományos Akadémia X. Földtani és Bányászati Tudományok Osztálya Földtani Bizottságával, főként az 1969. évi, a M. Áll. Földtani Intézet centenáriumaéhoz csatlakozó nemzetközi rendezvények lebonyolításával kapcsolatban.

1968 során a társulati érdeklődés és működés középpontjában továbbra is kiemelt helyet kap: a) hazánk gazdasági fejlődése új útjainak elemző vizsgálatát és az érdemes új utak kimunkálását; b) a Társulat központi és szakosztályi működésének folyamatos színvonalos emelése, külön kiemelve az eredmények közlési helyének, a Földtani Közönynek külső és belső fejlesztését;

c) a Társulat nemzetközi kapcsolatainak építése a XXIII. Nemzetközi Geológus Kongresszusra (1968. augusztus–szeptember, Prága) és a M. Áll. Földtani Intézet centenáriumi nemzetközi rendezvényein való részvétellel, szervező együttműködéssel.

A Társulat műszaki tájékoztatói és propagandamunka területén a korábban kijelölt úton halad tovább. Felhasználja a TIT Budapesti és Országos Szervezetével fennálló jó kapcsolatot (Földtani Hét 1968, Budapest, Kossuth Klub; földtani előadások és kiállítások 1968. III. 4–10.; a TIT Heves megyei centenáriuma alkalmából Egerben, valamint 1968. III. 17–24. között Kaposvártól). Eredményeiről hirt ad a napisajtóban és az MTI felhasználásával — Bauer Jenő és Török Zoltán érdemes közreműködésével — szakanyagokról műszaki ismeretterjesztési szinten a Műszaki Életben, a Föld és Égben, a Természettudományi Közönyben s a Deltában; a Magyar Rádió és Televízió átáa lehetőségek érvényesítésére fokozódóan törekszik (előadások, kerekasztal-konferenciák, film stb.).

Az oktatás területén a Társulat angol nyelvtanfolyamai 1968-ban is folytatódnak s közvetlenül szolgálgják a XXIII. Nemzetközi Geológiai Kongresszusra való felkészülést. A szellemi exportra készítenek fel a Társulat Gazdasággeológiai Szakosztályának regionális földtani előadásai.

1968-ban beírdi tanulmányutak: a XXIII. Nemzetközi Kongresszus magyarországi kirándulásain (3 útvonalon) való részvétel; a Mérnökgeológia-Epítésföldtani Szakosztály jósvafői rendezvénye és balatoni tanulmányútja Balatonvilágos–Tihany útvonalon, valamint a salgótarjáni rendezvény; a Dél-dunántúli Területi Szakosztály nagykanizsai és mecseki rendezvényei; a Szegedi Területi Szakosztály rendezvénye jogosvárdi vendégek részvételével vándorgyűléssel jelleggel stb.

Kiadványok területén, 1968-ban a Társulat Közönye — mint Nemecz Ernő elnök, a Közöny főszerkesztője korábban említette — belső és külső módosításokon esik át a minőségjavítás érdekében. Többi kiadványai (Öslénytani Viták, Mérnökgeológiai Szemle, konferencia-anyagok) változtatlanok maradnak.

A nemzetközi kapcsolatok alakulását a Társulat elnökének vezetése alatt működő Nemzetközi Kapcsolatok Bizottsága az Elnökség és a Választmány jóváhagyásával szabályozza. E bizottságnak koordináló szerepe van a külföldi kiküldetések terén hatékony állami intézmények külföldi kapcsolatalakított munkatervének összehozásában. Ily módon a nemzetközi kapcsolatépítés személyi kiküldetésekben, kongresszusai és egyéb rendezvényi részvételeken alapuló formája a Társulat vezetésiáramító befolyása alatt áll, nemkülönben a nagyobb személyi volumenű társulati szintű közös rendezvények ügye (XXIII. Nemzetközi Geológiai Kongresszus és a Dél-Alföldi Területi Szakosztály által rendezendő III. Magyar — Jugoszláv Geológus Találkozó és kirándulásai).

A Magyarhoni Földtani Társulat a Szövetség (MTESZ) alaptudományi egyesületei sorába tartozik. Tevékenysége egyes szakosztályainak működésén belül közvetlen műszaki tudományos tevékenységben nyilvánul meg (Agyagványtani Szakosztály, Gazdaságföldtani Szakosztály, Mérnökgeológia-Epítésföldtani Szakosztály), s a mérnökgeológia-építésföldtani területén, valamint gazdaságföldtani kérdésekben a gyakorlat-felvetette konkrét témák megoldására időről időre munkabizottságokat küld ki.

Pályázatok kiírásával mind az Észak-magyarországi Területi Szakosztály, mind a Középdunántúli Területi Szakosztály a területet érintő földtani problémák megoldását kívánja elősegíteni.

Társulatunk 1968-ig az igény-kívánta szakmai differenciálódás útjait megfontoltan végigjárta a szakosztályainak és területi szakosztályainak alakításával lényegében lefedte már szaktudományának a mai differenciálódás szintjén jelentkező igényeit. Egyetlen témakör, a geotektonika területe nem jutott még szervezeti formához, ennek megoldását azonban Társulatunk vezetősége a Magyar Geofizikusok Egyesületével együttműködésben, egy, társulatok közti Geotektonikai Szakosztály létesítésével vívta megoldhatónak. Az erre vonatkozó egyesületközi megbeszélések folyamatban vannak. A Geotektonikai Szakosztály megalakulása az év második felének végén egy közös Szerkezet-földtani ankét nyomán várható.

Ez év januárjában Koch Antal születésének 125. évfordulója alkalmából rendezett emlékülésen javaslat hangzott el Koch Antal emlékérem alapítására. E javaslatlala Társulat vezető szervezettel ismételtlen foglalkoznak, mivel ez a gondolat már évekkkel ezelőtt felmerült, aktualitását azonban az említett évforduló nyomán nyerte el. Jövahagyás esetén elkészítettés tárgyév alatt történnek, első kiosztása pedig a Szabó József és a Hantken Miksa emlékmékekkel együtt a Társulat 1969. évi Tiszújítói Közgyűlésén.

Tisztelet Közgyűlés! Tekintsük át a taglétszám alakulását 1967—1968 során. Jelentem tehát a Közgyűlésnek, hogy Társulatunk taglétszáma a következőként alakult:

	1967	1968
Budapesti rendes tagok száma	358	413
Vidéki rendes tagok száma	315	302
Belföldi tiszteleti tagok száma	9	9
Külföldi tiszteleti tagok száma	16	15
Ifjúsági tagok száma	118	227
Regisztrált tagok száma	218	221
Összesen	1034	1187

Tisztelet Közgyűlés! Az elmúlt Közgyűlés óta két testvértársulatunk a Magyar Hidrológiai Társaság alapításának 50., az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület alapításának 75. évfordulóját ünnepelte. Mindkét jubiléusn Társulatunk meleg szeretettel köszöntötte és az ünnepi közgyűlésekről a Társulat Közönyében megemlékezett.

Tisztelet Közgyűlés! Az ünnepések után nézzük a veszteségeket. 1967—1968 nagy veszteségekkel nyitott ránk. A nekrológokban megörökített Schaffer Viktor, Scherff Emil, Andreánszky Gábor és Gedeon Tihaméron túl sok tagtársunktól kellett elbúcsúznunk. Legelőbb is tiszteleti tagunktól, Radim Kettner től, kit 1967. április 9-én veszítettünk el.

Radim Kettner 1960 óta tiszteleti tagunk. Tiszteleti taggá választásának indokolása munkásságának tömör értékelését is összegezi, ezúttal ennek felidézésével emlékezzünk meg elhunyt kiváló személyiségéről. „Radim Kettner 1916—18 között a prágai Bányászati Főiskola asszisztense. 1920-ban a prágai Műszaki Egyetem rendkívüli tanára, majd 1926-ban a prágai Károlyi Egyetem Természettudományi Karán nyilvános rendes tanárá és az Egyetemi Földtani Intézet vezetőjévé nevezik ki. Ettől kezdve a mai napig megszakítás nélkül látja el munkakörét a tudomány ezen ősi fellegvárában. 1950-ben az újjászervezett Földtani Tudományok Katedrájának vezetője lesz. Munkássága és tudományos érdemei messze túlnőnek hazája határain. Először a prekambrium, majd a Barrandé-medence térképezésével egybekötött kutatásával foglalkozik. Éppígy elévülhetetlen érdemeket szerzett azonban a Közép-cseh gránitpluton, a morva paleozoikum földtani vizsgálataiban is. Az első világháború után a Kárpátok válnak munkaterületévé, ahol az Alacsony Tátra területén dolgozik. 1933-ban személyesen végzi a felfedezett Domiczacsoppkőbarlang feldolgozását. Száznál több kisebb értekezésén kívül 4 kötetes Általános földtana több nyelvre lefordítva a legteljesebb ilyen műnek tekinthető. Az (akkor) 69 éves akadémikus még mindig aktív térképező geológus, hosszú termékeny pályafutása alatt nagyot, maradandót alkotott. Minden elismerésre érdemes tudományos életművét is meghaladja azonban nevelői munkájának érdeme. Mint a csehszlovák geológia seniorja geológus generációkat nevelt hazájának. Hosszú éveken át vezetett intézetének gyűjteménye fogalomná nőtt.”

Radim Kettner professzor személye egybeforr a csehszlovák geológiával, melyet annyira kedvelt s melynek fejlődését oly nagymértékben előmozdította.

1967. május 25-én, 65 éves korában, hosszú szenvedés után elhunyt Baumann József az Eötvös Loránd Tudományegyetem Ásvány-Kőzettani, ill. Kőzettan-Geokémiai Tanszékének legregibb munkatársa. Baumann József 1920-ban lépett a budapesti Tudományegyetem szolgálatába. Eleinte a Kémiai Intézetben, 1924-től folyamatosan az Ásvány-Kőzettani Intézetben, ill. a Kőzettan-Geokémiai Tanszéken teljesített szolgálatot. A mikroszkópi kőzet-vekönyvciszolatok, érmikroszkópi felületi csiszolatok és más mikroszkópi preparátumok készítésének, valamint az alkalmazott módszerek, a kőzettani mikrotechnika demonstrálásának, elsajátíttatásának egyaránt kiváló mestere volt. Aig van ma Magyarországon vékonycsiszolatot, felületcsiszolatot készítő szakember, aki nem tőle tanulta volna ezt a mesterséget, s aig van olyan idősebb vagy fiatalabb geológus szakember, akit a kőzettani mikrotechnikaiban ne ő irányított volna el. Baumann Józsefet, mindannyiunk kedves Józsi bácsiját nagy részvét mellett 1967. május 31-én a Parkasréti temetőben helyezték örök nyugalomra. Ravatalánál dr. Szádeczky-Kardoss Elemér akadémikus, tiszteleti tagunk mondott megilletett hangú gyászbeszédet.

1967. augusztus 29-én, 31 éves korában tragikus körülmények között hunyt el Puszkás János tagtársunk, a Társulat Középdunántúli Területi Szakosztályának aktív tagja. Puszkás János 1936. április 7-én Vásárosbécen született. Felsőfokú tanulmányait az Eötvös Loránd Tudományegyetemen

végezte, ahol földrajz — földtan szakon 1958-ban kitüntetéssel minősítéssel tanári oklevelet szerzett. Pályája elképzelés-szerinti geológus pályaként indult. P u s k á s János 1967-ig a Bauxitkutató Vállalat keretében, 1967 tavaszától pedig az Országos Földtani Kutató és Fűrő Vállalat várpalotai izemegységén dolgozott. Munkáját mindkét helyen elhivatottan, megelégedésre végezte. Mindenütt szerették. Elvesztését ószintén fájáljuk. P u s k á s Jánost 1967. szeptember 2-án a várpalotai temetőben helyezték örök nyugalomra.

1967. szeptember 9-én, 82 éves korában Budapesten elhunyt L e i d e n f r o s t Gyula ny. egyetemi tanár, a tudományok doktora, Társulatunk 1920-ig nagy aktivitású tagja, az 1919. március 15-én kelt, a Társulat Rendkívüli Közgyűléshez beadott forradalmi különvélemény egyik aláírója, 1919. augusztus 6-ig a Természettudományi Múzeumok és Társulatok adminisztratív vezetője, akit a Társulat 1920. február 18-i Választmányi ülése saját kérésére tagsága alól felmentett azzal a megkötéssel, hogy újból való jelentkezése esetén csakis igazoló eljárás után vehető fel. (Földtani Közl. 50. köt. 59. o. 1921.) Hamvait 1967. szeptember 19-én helyezték örök nyugalomra a Farkasréti temetőben.

1967. szeptember 27-én, 41 éves korában, építkezési baleset következtében elhunyt K e l e m e n István tagtársunk, a Mecseki Ércbánya Vállalat I. sz. Üzemének üzemvezető geológusa, a Társulat Dél-dunántúli Területi Szakosztályának aktív tagja. K e l e m e n István egyetemi tanulmányait az Eötvös Loránd Tudományegyetemen végezte. 1955-ben szerzett geológusi oklevelet. Szakdolgozatának címe: Bánd és környékének földtani viszonyai. Elhunytával a magyar geológus társadalom egyik igen rokon-szenves, egyes jellemű, érdemes tagját veszítette el. Hamvait 1967. szeptember 30-án Pécsen helyezték örök nyugalomra.

Elhunyt tagtársaink emlékeit kegyelettel megőrizzük. Helyük üresen marad!

Tisztelet Közgyűlés! A személyiállás veszteség-oldala után tekintünk át annak ünnepi oldalát is.

Előttünk jár nagy öregeink jó példát adnak. Legidősebb tagunk B a c s á k György tiszteleti tag, a föld- és ásványtani tudományok doktora, ez évben tölti be a 98. életévét. Örökös díszelnökünk V a d á s z Elemér munkabírása és ittléte, tiszteleti tagjaink alkotó jelene, reményekkel tölti el bennünket a jövőt illetően.

Jubilánsaink:

S z t r ó k a y Kálmán tanszékvezető egyetemi tanár, Társulatunk Ásványtan-Geokémiai Szakosztályának elnöke 1967. április 16-án töltötte be 60. életévét. P o s g a y Károly tagtársunk április 28-án volt 75 éves. S i m ó Béla augusztus 27-én 70., S z e n t e s Ferenc szeptember 10-én 60. születésnapját ünnepelte. Két tiszteleti tagunk, S c h r é t e r Zoltán és B a l l e n e g g e r Róbert egyaránt 85. születésnapját ünnepelte október 21-én, ill. november 11-én. Mindkettőjüket a december 17-én 80. születésnapját betöltött J u g o v i c s Lajossal együtt Társulatunk Választmánya az október 30-i, ill. a december 20-i választmányi ülésen kiemelt naprendi pontként köszöntötte.

Tisztelet Közgyűlés! Örömmel jelentem, hogy Társulatunk tagjai közül az elmúlt év során többen magas kitüntetésekben részesültek.

A Deutsche Gesellschaft für Geologische Wissenschaften 1967. május 17—19. között Freibergben W e r n e r, a „geológia atyja” halálának 150. évfordulója alkalmából S c h m i d t Eligius Róbert tagtársunkat „a geomechanika, a teleptan és a hidrogeológia terén elért és hazája határain messze túl ismertté vált tudományos érdemeinek méltánylásaképpen — amelyek a magyar geológusok és az NDK geológusai között tudományos kapcsolatok elmélyüléséhez vezettek —” tiszteleti tagjául választotta.

A Magyar Hidrológiai Társaság 50. évülbiumi Közgyűlése (1967. május 2.) az időközben elhunyt S c h e r f Emil tagtársunkat és S c h r é t e r Zoltán tiszteleti tagot a Társaság tiszteleti tagjává választotta.

A Magyar Tudományos Akadémia 1967. május 5-én tartott CXXVII. Közgyűlése tagtársaink közül F ü l ö p József választmányi tagot levelező tagjává választotta.

A Magyar Tudományos Akadémia az 1967. évi Nagyhétben G r o h o l y Tivadar tagtársunkat az Országos Kőolaj- és Gázipari Tröszt Szeizmikus Üzem főmérnökét és munkatársát V a r g a Imre főgeológust a Szeved környéki szeizmikus mérések korszerű kivitelezéséért és értelmezéséért, mely tevékenységük elsősorban biztosította a terület szénhidrogénföldtani értékelését, s konkrét gazdasági eredményekkel is igazoltan bizonyítja tudományos működésük eredményességét a Magyar Tudományos Akadémia megosztott díjjal jutalmazták.

A Szovjetunió Legfelső Tanácsának Elnöksége B e s e Vilmosnak, az Országos Kőolaj- és Gázipari Tröszt vezérigazgatójának, a Magyar Geofizikusok Egyesülete elnökének, választmányi tagunknak a Barát-ság kőolajvezeték építésében és üzembehelyezésében végzett aktív tevékenységéért elismerésül a Munka Vörös Zászlója rendjelet adományozta.

V a d á s z Elemér örökös díszelnök és S c h r é t e r Zoltán tiszteleti tag, 1967. szeptember 18-án, az Eötvös Loránd Tudományegyetem ényvitő ünnepi közgyűlésén vette át a gyémántdiplomát; K o r a c h Mór tagtársunk pedig 1967. november 3-án lett a Budapesti Műszaki Egyetem tiszteleti doktora. A Magyar Geofizikusok Egyesülete 1967. november 27-én H a á z István Béla és S z i l á r d József tagtársainkat tiszteleti tagokká választotta.

A Munka Érdemrend arany fokozatában részesült (időrendi felsorolásban):

S z t r ó k a y Kálmán tanszékvezető egyetemi tanár, az Ásványtan-Geokémiai Szakosztály elnöke; B u d a i László tagtársunk az Országos Vízügyi Főigazgatóság Vizkutató és Fűrő Vállalatának igazgatója; V i t á l i s Sándor választmányi tag, tanszékvezető egyetemi tanár, a Magyar Hidrológiai Társaság elnöke; a Munka Érdemrend ezüst fokozatában részesült (időrendi felsorolásban): K r i v á n Pál Társulatunk főtitkára, egyetemi docens; M ü l l e r Pál tagtársunk, a M. Áll. Eötvös Loránd Geofizikai Intézet igazgatója;

a Munka Érdemrend bronz fokozatában részesült (időrendi felsorolásban): N a g y Elemér és M á t y á s Ernő választmányi tag, valamint K ö t e l e s Károly tagtársunk.

Ezek után főtitkár a további kitüntetettek gazdag névsorát is bemutatata, jelezve, hogy az elismerésükről szóló híradást a Társulat Közlönye megannyiszor örömmel közli, majd szerencsekívánatait nyilvánította a kitüntetetteknek.

Tisztelt Közgyűlés! Tekintsünk most vissza az elmúlt 20 esztendőre. Egy-egy vetített táblán szeretném felvillantani azt a részletekben is feldolgozásra kerülő időszakot, melyet Társulatunk a Szövetség keretében töltött.

A taglétszám alakulását, gazdagodását, a Társulat létszám szerinti felvirágzását mutatja az 1. ábra; a működési eredményességet, a magyar földtudományok fellendülését pedig Kossuth-díjasaink táblázata (sajnos épp az utolsó évtized nagy szénhidrogénföldtani, bauxitföldtani, nem érces nyersanyagkutatási eredményei idején nem). A Társulat belső életéről, tagtársaink tudományos és társulati munkája belső megbecsüléséről tájékoztat a Társulat első, központi nagy kitüntetése a Szabó József Emlékérem mellé, a fejlődés faksztotta szükség nyomán alapított kitüntetések sora (Magyarhoni Földtani Társulat Jubiláris Érme; Hantken Miksa Emlékérem; Vendl Mária Emlékalapítvány-díj; a Társulat Emlék- (vas) gyűrűje), amely rangját nemcsak az adományozó Közgyűlés szándéka, hanem a kitüntetett tagok szaktudományi és személyi érdemei alapján is nyerte el, ill. növelte.

A tiszteleti tagok választása a megbecsülés szép gyakorlatát vezette tovább az elmúlt húsz évben is. Gazdagította azt a nemzetközi kapcsolatok továbbépülését szolgáló külföldi tiszteleti tag választásokkal is. Ezekről ad áttekintést a bel- és külföldi tiszteleti tagokat bemutató táblázat.

A társulati tagok állami és társadalmi kitüntetéseinek, bel- és külföldi megbecsülésének őszinte örömünkre olyan áttekinthetetlenül nagy a mértéke, hogy ebben, a kitüntetéseket buzgalommal regisztrálni kívánó Földtani Közlöny „Hírek” rovata lehetne csak segítségünkre. Mindez pedig nemcsak a tagok, hanem a tagok összessége: a Társulat és működési eredményessége dicséretét is jelenti.

*

Ezután főtítkár az egymás után vetített és következőkben közölt táblázatokat még kiegészítő megjegyzésekkel látta el.

*

A Magyarhoni Földtani Társulat Kossuth-díjasai:

1948: Vadász Elemér	Kertai György
Vendl Aladár	Koch Sándor
1949: Szádeczky-Kardoss Elemér	Oszlaczky Szilárd
1951: Földvári Aladár	Strausz László
Vendel Miklós	Tomor János
Vitális Sándor	1956: Schmidt E. Róbert
1952: Szádeczky-Kardoss Elemér	1957: Ballenegger Róbert
Vadász Elemér	Dudich Endre
1953: Facsinai László	Egyed László
Jantsky Béla	1958: Greguss Pál

A Szabó József Emlékérem tulajdonosai:

1900: †Böckh János	1933: †Lörenthey Imre
1903: †Uhlig Viktor	1936: Vendl Aladár
1906: †Kalecsinszky Sándor	1939: †Rakusz Gyula
1909: †Pethő Gyula	1942: †Rozlozsnik Pál
1912: †Pálffy Mór	1946: Majzon László
1915: tid. Lóczy Lajos	1948: tid. Noszky Jenő
1918: Ballenegger Róbert	1950: Vendl Miklós
1921: †Toborffy Zoltán	1954: Vadász Elemér
1924: †Krenner József	1958: Szádeczky-Kardoss Elemér
1927: †Nopcsa Ferenc	1961: Szörényi Erzsébet
1930: †Zimányi Károly	1963: Pantó Gábor
	1966: Schréter Zoltán

A Magyarhoni Földtani Társulat Jubiláris Érmének tulajdonosai (1948—1950):

Balogh Kálmán	Papp Ferenc
Pantó Gábor	Strausz László
	Vitális Sándor

A Hantken Miksa Emlékérem tulajdonosai:

1963: Géczy Barnabás
1966: Balogh Kálmán

A Vendl Mária Emlékalapítvány-díj jutalmazottja:

1965: †Tokody László

A Magyarhoni Földtani Társulat Emlék- (vas) gyűrűjének tulajdonosai
1966:

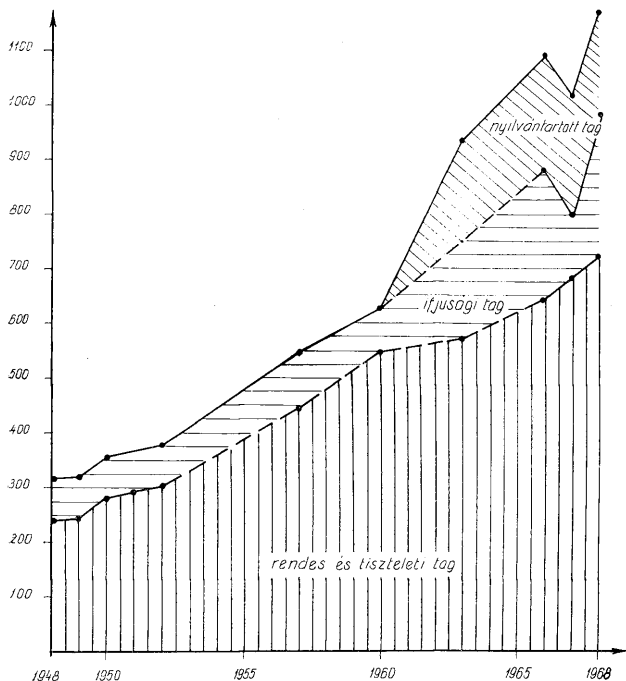
Csajághy Gábor
Horusitzky Ferenc

Papp Ferenc
Szalai Tibor
Szentés Ferenc

A Magyarhoni Földtani Társulat belföldi tiszteleti tagjai:
1948 előttiek:

Mauritz Béla
†Papp Károly
Papp Simon
Vendl Aladár

Taglétszám

1. ábra. A Magyarhoni Földtani Társulat taglétszámának alakulása 1948–1968 között

1948: Schréter Zoltán
 1949: †Pávai Vajna Ferenc
 1954: †Telegdi Roth Károly
 1960: Szádeczky-Kardoss Elemér
 Koch Sándor
 1961: Bacskák György
 1963: Ballenegger Róbert
 1966: Vendel Miklós

A Magyarhoni Földtani Társulat külföldi tiszteleti tagjai:

1960:	Andrusov, D.	†Satszkij, N. Sz.
	†Kettner, R.	Szlavin, V. I.
	Roger, J.	Vialov, O. Sz.
1964:	Clar, E.	Machatschki, F.
	Kozłowski, R.	Nalivkin, D.
	Ksiazkiewicz, M.	Rosenquist, I. Th.
	Kühn, O.	Petkovic, V. K.
	Küpper, H.	Tongiorgi, E.

Tiszteit Közgyűlés! A következőkben bemutatott egynéhány táblázatban, húsz év fejlődésének jellemzésére, nem is a Társulat központi törzsének statisztikái közül válogatnék, hanem az oldalágak statisztikáiból. Az oldalágakéból, ahol nemcsak a fejlődés új útjai adódtak, hanem az együttműködéséke is. Ezzel viszont a Szövetségen belüli működésünk pozitív vonásai is kidomborodnak.

Az első kimutatás a Társulat szakosztályokban, szakcsoportokban végbement fejlődését szemlélteti a működési évek, rendezvények, előadásai bemutatásával. (Jól kivethető a különbség az 1948–1955, ill. 1960–1968 szakaszai között. Az első szakaszban a szakosztályokra bomlás felső intenció alapján történt s így a szakosztályok elsorvadása hamar bekövetkezett. A második szakaszban a szakcsoportokra, szakosztályokra tagolódás már belső igényként, szükségletként jelentkezett, így gazdag fejlődésnek, lendületes működésnek lehetünk krónikásai.)

*

A Magyarhoni Földtani Társulat Szakosztályai, Szakcsoportjai:

	Rendezvény	Előadás
1948: Hidrológiai Szakosztály	21	
1949: Őslénytani Szakosztály	4	7
1950: Őslénytani Szakosztály	6	15
1951: Őslénytani Szakosztály	5	12
1952: Őslénytani Szakosztály	6	13
Ásvány-Kőzettani Szakosztály	3	8
Barlankutató Szakosztály	3	7
Kőolajföldtani Szakosztály	2	5
Kőszénföldtani Szakosztály	2	3
Geokémiai Szakosztály	2	4
1953: Őslénytani Szakosztály	4	10
Ásvány-Kőzettani Szakosztály	3	8
Barlankutató Szakosztály	9	20
Kőolajföldtani Szakosztály	1	2
Kőszénföldtani Szakosztály	—	—
Geokémiai Szakosztály	2	3
1954: Őslénytani Szakosztály	1	3
Barlankutató Szakosztály	2	3
1955: Barlangkutató Szakosztály	2	2
1956: —	—	—
1957: —	—	—
1958: —	—	—
1959: —	—	—
1960: Agyagásványtani Szakcsoport	9	15
1961: Agyagásványtani Szakcsoport	10	15
1962: Mérnökgeológiai Szakcsoport	18	20
Szénkőzettani Munkabizottság	1	3
1963: Agyagásványtani Szakcsoport	6	6
Mérnökgeológiai Szakcsoport	12	15
Őslénytani Szakcsoport	12	19
Szénkőzettani Munkabizottság	2	2
Ásványtan-Geokémiai Szakcsoport	1	4
1964: Agyagásványtani Szakcsoport	6	12

	Mérnökgeológiai Szakcsoport	9	12
	Óslénytani Szakcsoport	10	20
	Szénközvetleni Munkabizottság	2	2
	Ásványtan-Geokémiai Szakcsoport	6	15
1965:	Agyagásványtani Szakcsoport	7	7
	Mérnökgeológiai Szakcsoport	6	7
	Óslénytani Szakcsoport	13	36
	Ásványtan-Geokémiai Szakcsoport	14	17
1966:	Agyagásványtani Szakcsoport	8	12
	Mérnökgeológiai Szakcsoport	13	15
	Óslénytani Szakcsoport	9	16
	Ásványtan-Geokémiai Szakcsoport	8	18
1967:	Agyagásványtani Szakosztály	8	9
	Mérnökgeológiai Szakosztály	11	34
	Óslénytani Szakosztály	9	29
	Ásványtan-Geokémiai Szakosztály	7	13
	Gazdaságföldtani Szakosztály	7	22

A második kimutatás a Társulat területi szakosztályainak alakulási évét, működését jellemzi a rendezvények és az előadások számának évenkénti feltüntetésével:

A Magyarhoni Földtani Társulat területi szakosztályai (korábban csoportok)

		Rendezvény	Előadás
1959:	Mecseki Csoport	5	5
1960:	Mecseki Csoport	9	17
1961:	Mecseki Csoport	6	14
	Középdunántúli Csoport	2	5
	Északmagyarországi Csoport	2	4
1962:	Mecseki Csoport	8	17
	Középdunántúli Csoport	7	15
	Északmagyarországi Csoport	13	26
1963:	Mecseki Csoport	7	12
	Középdunántúli Csoport	4	4
	Északmagyarországi Csoport	8	18
1964:	Mecseki Csoport	5	11
	Középdunántúli Csoport	9	25
	Északmagyarországi Csoport	7	10
1965:	Mecseki Csoport	4	13
	Középdunántúli Csoport	10	19
	Északmagyarországi Csoport	10	20
1966:	Dél-Dunántúli Területi Szakosztály	7	12
	Középdunántúli Területi Szakosztály	4	17
	Északmagyarországi Területi Szakosztály	14	23
	Dél-Alföldi Területi Szakosztály	1	2
1967:	Dél-Dunántúli Területi Szakosztály	11	16
	Középdunántúli Területi Szakosztály	7	14
	Északmagyarországi Területi Szakosztály	16	31
	Dél-Alföldi Területi Szakosztály	7	17

*

Főtitkár a működési számok mellé a látogatottsági értékeket is alkalmanként kijegyezte, amikor egyik-másik területi szakosztály fejlődésének jellemzését, értékelését a Közgyűlés előtt bemutatta. — Külön értékelést adott az utolsó tíz évben elért társulati fejlődésről, amelynek fő megnyilatkozási formá a szakosztályok és a területi szakosztályok megalakulási és eredményes, lendületes működése volt!

*

Tisztelt Közgyűlés! A Magyarhoni Földtani Társulat az elmúlt húsz esztendőben hatalmas fejlődésen esett át. Megnégyesződött taglétszámmal a földtudomány általa átfogott területén szakosztályokkal, területi szakosztályokkal és nem utolsósorban központi törzsszével eredményesen műveli a célt, mit a csatlakozás 1948-as ünnepi aktusán S z u r o v y Géza főtitkár szavaival fogalmazott meg — további évtizedek fejlődését rejtő irányjelöléssel.

Amíg ez a nagymúltú Társulat az Eötvös Loránd Tudományegyetem Szabó József előadótermből, működése megnyilvánulási formái közül a legjelentősebbet, a legkiemeltebbet a Közgyűlést is áthelyezte (ezúttal legelőször) a Technika Házába, a Műszaki és Természettudományi Egyesületek székhelyére, húsz esztendőnek kellett elteltie az elmúlt, egyébként érdemes és nagyszerű száz évvel szemben. Ennél viszont szebbet és értékesebbet nem is adhattunk volna ajándékkul, mi, a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetségének doyenje, a Szövetségnek a megalakulás huszadik évfordulóján.

Vivat, crescat, floreat! Éljen, erősödjék és virágozzék a 120 éves Magyarhoni Földtani Társulat, a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége, melynek a jövő fejlődés útján — reméljük — hogy tudunk még olyan új, nagyra érdemes egyesületeket kiindítani a nálunk tömörült szakágazatokból, mint a tőlünk indult, de rajtunk is túlnőtt Magyar Hidrológiai Társaság, vagy akár a testvérként fejlődő Magyar Geofizikusok Egyesülete.

Tisztelt Közgyűlés! Kérem, hogy jubiláris főtítkári beszámolómat elfogadni szíveskedjék.

*

Főtítkár beszámolóját a Közgyűlés elfogadta, majd N e m e c z Ernő zárszavait követően Barát Összejevetelt tartott a MTESZ Klubjában.

Résztvevők száma: 264.